

ՄԷՏԱՅԸ

ՀԱԳԸԳԷԹ

ՆՈՒՄԵՐՈ 168 ԲԵՆԶԵԿՆՊԻՋ

ԻՔԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

21 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1871

Սէտայը Հաղըգէթ հափթառա իրի տէֆա եանի շարչէնպիւզ վէ ճուսաա իրթէսի կիւնլէրի պէօյիւք նուսիւէ իլէ նէշր օլունաճադ : Պիր սէնէլլի բէշին օլարագ պիր լիրայի Օսմանլիյէ : Ալթը այլըղը իւշ պէյազ Մէճիտլիյէ , վէ իւշ այլըղը իրի պէյազ Մէճիտլիյէ տիր , Պէհէր նիւսիւսի 40 փարա : Թաշրալար իշին բօսթա իւճրէթի զամմ օլունուր : Ապօնէ օլմագ իշին Ղալաթառա Էրմէնի Քիլիսէսի սօղաղընառ Ն. 19 իլէ մուրաղգամ Սէտայը Հաղըգէթ օտաարնա միւրաճաաթ օլունուր : Իլանաթըն պէհէր սըրաար իլք տէֆա 100 փարա , իքինճի տէֆա 60 փարա տըր : Ուղուն նէշրլյաթ իշին այլըճա բաղարլլգ օլունուր :

ԱՍԻԹԱՆԷ 21 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Ի Խ Թ Ա Ր

Սէմահէթլու Մօնսինէօր Ֆրանքի հաղըթթլէրինն մէմուրլիյէթը մախսուսէլլէրի նինմուփաֆաղլիյէթինն տալլիւր վաղթը իլէ քէսպը մալիւմաթը սահիհէ խտէմէմիշ օլտուղումուղտան , տիւնքի զաղէթամըղըն նէշրի պիղ զարուր պու կիւնէ պըրաղըլմըշ վէ ճուսաա իրթէսի կիւնքի զաղէթամըղ տախի բաղար իրթէսի կիւնիւ նէշր օլունաճաղընը պէյան իլէ բաղպէթլու միւշթէրիլլէրի միղտէն մաղուր տիլէմէյէ միւսարաաթ խտէրիլ :

ՄԻԼԻՅԷ

ԲԱԲԱ ՀԱԶՐԵԹԼԵՐԻՆԻՆ ՍԷՖԻՐԻ ՄՈՒ
ԲԱԽԻԱՍԼԱՐԸ ՍԷՄԱՀԷԹԼՈՒ ՄՕՆ
ՍԻՆԵՕՐ ՖՐԱՆՔԻ ՃԷՆԱՊԼԵՐԻՆԻՆ
ԼԻԷՃԼԻԼ ՎԷՏԱ ՀՈՒԶՈՒՐԸ ՀԱԶ
ՐԷԹԸ ՇԱՀԱՆԷՅԷ ՏՈՒԽՈՒԼԻ
ՅԷԹԻ

Պիր միւտտէթտէն պէրու միլլէթիմիլտէն պաղը վահի վէ պիւսաս իստաալարլա Քիւրսի շէրիֆէ զարչու իսեանա ճիւրաթ իթմիշ օլան ֆըրդայի մալիւմէնին , իթթիլաղ իլլէմիշ օլտուղլարը ըսեան վէ թարիգը ֆասիտէտէն ալտէթ իթմէլլէրի հաղընտա նիճէ տէֆալար ալլամիր վէ թէնպիհաթը մախսուսէյի միւպէշշիր կանդակլար , վէ սօնրալարը մախսուսէն պիր Առաքելական նուիրակ իրսալի իլէ , թարիգի թէօվպէ վէ իսթիղֆարա տալլէթ օլունուր , պու թէտապիրը լայըղանըն ճիւմէսի տախի պօշա չըղըպ , մէրգուման իւղէրինտէ հիշ պիր մէնֆաաթ վէ էսէրի կէօրիւմէտիլինտէն , լիւճիւլ թէէտիմ բանաղրիւ օլունտուղտան սօնրա , պունըն

տախի հիշ պիր խայրը օլմաուղը կէօրիւլուրքտէ , Բաբա հաղըթթլէրի թարաֆընտան մէսէլլէյի մէղքիւրէնին հալլ ու թէսլիլլէսի իշին , Պապը Ալիյէ իլէ մուխապէրաթա կիրիշուպ , մէսէլլէյի մէղքիւրէյէ պիր խիթամ վէրմէք իւղրէ սէմահէթլու Մօնսինէօր Ֆրանքի Տէր-Սաաաթէթէ մուրախսաս էլլի սըֆաթը իլէ իրսալ օլունմուշ խտի :

Սատըր սապըգ Աալի բաշա մէրհումուն սէտարէթի էսնաարնտա միւշարիլլէյի Տէր-Սաաաթէթէ մուվասալէթ վէ ինթիրամաթը ֆայիգա իլէ դապուլ օլունուր , Բաբա հաղըթթլէրի թարաֆընտան իւհտէսինէ մուհավվէլ օլան մէմուրիլլէթինն մուպաշէրէթլէ , մէրհումը միւշարալլէյի հաղըթթլէրի իլէ մուխապէրաթա կիրիշմիշ վէ մէսէլլէյի մէղքիւրէնին , եանի մէմալիգը մահրուսէյի Շահանէտէ միւթէմէքքին ճիւմէլ Գաթօլիք քիլիսէլլէրի իւղէրինն Քիւրսի շէրիֆին վէ բուէսսա վէ մէսնէտտարանը բուհանինին թէէսիրի բուհանիսի սէրպէսիլլէթինն տայիր Բաբա հաղըթթլէրի իլէ Պա

պը Այի միանեցինտէ պազը շերա-
յիթլէ թահրերիյէնին ազտը, մէր-
հումու միւշարիւյէյ թարաֆընտան
մուգարրէր պուլունմուշ իքէն, միւ-
շարիւյէյն վուգուի վէֆաթը իւսթէ
կէլուպ, իշլէր քեամիլէն թէպտիլը
հիյեթթ իյլէմիշլէր տիր:

Շէօյլէ քի մէրհումը միւշարի-
ւէյնին վէֆաթընտան սօնրա մէսնէ-
տը ճէլիլը վէքեպլէթը քիւպէրա
իւհտէյի իսթիհալլէրինէ թարաֆը
էշրէֆը հազրէթը Փատիշահիտէն
թէվճիհ վէ իհալէ պույրուլմուշ օ-
լան ֆէխամէթլու տէվլէթլու Մահ-
մուտ բաշա հազրէթլէրի, մէրհումը
միւշարիւյէյն մէսէլէյի մէղքիւր
հազգընտա իթթիխազ իյլէմիշ օլտըղը
եանղըլը բօլթիթա քեամիլէն ըհտտ
օլունուպ, տէվլէթը Այիյէնին ղիլը
ճէնահը սաթթանաթը սէնիյէլէրինտէ
պուլունան քեաֆֆէյի թէպաա վէ
միլլէլը մուլթէլիֆէնին սըրֆ ըու-
հանի մէսայիլինէ աալա միւտախէլէ
իթմէյէճէլի էմր ու ֆէրման պույ-
րուլուպ, Պաթօլիք մէզհէպլինտէ
պուլունանլար հազգընտա տախի պու-
թէտպիրին մէրի իւլ իճրա օլմասը
իլէ, պինապէրին, էրմէնի Պաթօ-
լիք միլլէթի տախիլինտէ թէքէվիւն
իտէն միւնազաաթը ըուհանիյէնին
ըուհասայի ըուհանիյէլէրինէ միւթէ-
ալլիք օլուպ, ճիսմանիյէյ կէլինճէ
Պապը Այի թարաֆընտան հիշ պիր
միւտախէլէնին իթթիյաճը օլմասըղը
հալտէ հալլ ու թէսիլիյէսի մէլհուզ
իտուկի պէյան պույրուլմուշ վէ պու-
իսէ թէպալիյէթը Այիյի սաթթանաթը
սէնիյէ իլէ միւթթէլիթը պուլունան
միլլէթիմիղ հազգընտա տահա խա-
լըլը օլուպ, մէսէլէ պու սիւրէթլէ
վէ հաթթա Պապը Այի թարաֆըն-
տան իֆատաթը մէղքիւրէյի շամիլ
միւշարիւյէյ Մօնսինեօր ճէնապլէրի-
նէ պիր նօթա իթա գըլընմըլ տըր:

Միւշարիւյէյ հազրէթլէրի պու-

վէճհ իլէ վասը մազսէտը վէ նա-
յիլը մէրամ օլուպ, մէմուրիյէթի
իսթամ պուլմուշ օլտուղընտան, վէ
Բօմայա ավտէթի լազըմ կէլալիյն-
տէն, լիէճիւլ վէտա հուղուրը շէվ-
քիթմէվֆուրը հազրէթը շահանէյէ
տուխուլ շէրէֆինէ նայիլիյէթինի
իսթիրհամ իյլէմիշ օլտուղընտան, օլ-
պապտէշայան պույրուլան միւտա-
տէյի մէքեարիմառէյի հազրէթը միւ-
լիւքեանէ իւղէրինէ մապէյնը Հիւ-
մայունա ազիմէթէ կէլէն ճուճաա էր-
թէսի կիւնի միւթէհի օլտուղը պը-
րատա, սիւֆէրայի էճնէպլիյէնին
Տէր-Սաառէթէ մուվաաալէթ իյլէ-
տիգլէրի հալտէ մէրի ֆազաթ լի-
էճիւլ վէտա, հուղուրը Շահանէյէ
տուխուլի սըրասընտա ղայրի մէրի
օլան ուտուլտէն միւթթէսնա օլարաք,
սէրայը Հիւմայունտան, միւշարիւյէյ
հազրէթլէրի իլէ մայեթթինին ըիւ-
քուպլէրի իշուն խասսէթէն չէնտ ա-
տէտ ֆայթօն իրսալ օլունուպ, ան-
լէրէ ըպգըպէն մապէյնը Հիւմայու-
նա ազիմէթ վէ օրատա, ֆայթօն-
տան չըգաղըլընտա, մապէյնը
Հիւմայուն նազըրը իլէ տիվանը
Հիւմայուն թէրճիւմանը թարաֆլա-
ընտան իսթիթալ օլունուպ, հու-
ղուրը մաալինուշուրը հազրէթը
Թաճառիյէ տուխուլ իյլէյուպ, իւ-
թիֆաթը ճիհանտէրճէթը հազրէթը
Փատիշահիյէ նայիլ օլմուշտըր:

Միւշարիւյէյ հազրէթլէրի, պու-
միւնասիպէթլէ, էսնայի մէմուրիյէ-
թինտէ, թարաֆը էշրէֆը տէվլէթը
Այիյէտէն նայիլ օլտուղը իլթի-
ֆաթը ալիյէ վէ թաաղիմաթը Սէնի-
յէտէն տօլայը իֆայի վաճիպէյի
շիւքըանիյէթ վէ միհմէտէթլէ, աը-
ղը ուպուտիյէթ իյլէտիքլէրինտէ,
Չաթը հազրէթի խիլաֆէթլէնահի-
լէրի տախի անա ճէվապէն, միւշա-
րիւյէյ հազրէթլէրինին մէմուրիյէ-
թի մախսուսէսի տայիլէսինտէ իպ-

րաղ իյլէմիշ օլտուղը իսթիտատ ու-
լիյազաթ վէ նէզազէթը քեամիլէ-
սինի մէտհ ու սէնա պույրուլուպ,
Բաբա հազրէթլէրի իլէ Սաթթանա-
թը Սէնիյէլէրի մէյանէսինտէ ազա-
ու ճէրէյանը ամալ ախասսը Շա-
հանէլէրի ճիւմէյի ճէմիլէսին-
տէն պուլունան մինասէպաթը տօս-
թանէնին շու մէմուրիյէթի էս-
նասընտա տահա ղիյատէ քէսպը
իղտիյատ իյլէմէսինէ միւսթէմին
մուամէլաթտա պուլունմուշ օլտու-
ղընտան տօլայը, պէյանը խօշ-
նուտի միւլիւքեանէլէրի իյլէտիք-
տէն մաատա, հաթթա մուախ-
իւքէն վազը օլան մէսէլէյի մալիւ-
մէնին հիւմանի թէսիլիյէսի գըմնընտա
Բաբա հազրէթլէրինին աըղու վէ
մէթապլինէ քեամիլէն մուաֆըգ,
եանի էրմէնի Բաթօլիք միլլէթինին
իթթիյազաթ վէ միւտաաաթթը գա-
տիմէսինին քէմաֆի իւսսապըգ տէ-
վամ ու իպգաաթ թէմամի իլէ
մէվգըյի իճրայէ վազ օլունմասը
խուսուլարընը միւթթէզամին պիր
թէտպիրին իթթիխազ օլունմասը
խասսէթէն թարաֆը էշրէֆը Թաճ-
առիլէրինտէն Պապը Այիյէ էմր ու
իրատէ պույրուլմուշ օլտուղընը
թէպալիթ, վէ գարիպէն խաթթը
տէսթի Հիւմայունլէրի օլտուղը հալ-
տէ Բաբա հազրէթլէրինէ իսթիպէն
պիր նամէյի Փատիշահիլին տախի
շէրէֆթաաթիր պույրուլաճաղընը տա-
խի իշար պույրուլմուշտըր:

Միւշարիւյէյ հազրէթլէրի պու-
վէճհ իլէ իլթիֆաթը Շահանէյէ
նայիլ օլտուղտան սօնրա, թէքըար
սէրայը Հիւմայուն ֆայթօնլարընա
րաղիպէն սէֆարէթխանէլէրինէ ալ-
տէթ իյլէմիշլէր տիր:

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ՊԵՐԼԻՆՏԷ ՍԵՖԻՐԻ ՍԱՊԸԳ Մ. ՊԷ
ՆԷՏԷԹԹԻՆԻՆ « ԲՐՈՒՍԻԱՍԱԳԻ
ՄԷՍՈՒՐԻՅԷԹԻՄ » ԻՆՆՎԱՆԸ
ԻԼԷ ՆԷՇԸ ԻՅԼԷՏԻՂԻ ՐԻՍԱԼԷ

167 ԻՅԷ ԶԻՆԻՏԻՆԻ ԿԵԼԵԷ

« Պու մատտէ հագգընտա զը-
րալ վէ բրէնս Սնթուան իլէ միւ-
լազաթտա պուլունմուշ օլտուզընը,
պէնտէն մէթը իթմէյէրէք, Մ. տը
Պիզմարգ պալէատէ մուլթապալէն
պէյան իլէտիղիմ իֆատաթտա պու-
լունտը :

« Իֆատաթտա մէզքիւրէնին հա-
ղըզէթինէ իթիմատ օլունտուգտա,
բրէնս Լէօթօլտա հիշ պիւր թէքիթ
վաղը օլունմը վէ եախօտ թէքիթը
մէզքիւրը սուրէթը խօշնուտիյէտէ
գապուլ իթմէմիշ տիւր տէյու նէթի-
ճէ չըգարմագ լաղըմ կէլէճէք տիւր :

« Վէ էկէրչի պիւլագա, միւշա-
րիլէյին միւքեալէմէսի էանսալնտա
իթթիխաղ իլէտիյի թարիգտէն
քէսպ իթտիղիմ թէճրիւպէյէ էհէմ-
միլէթ վէրմէք իսթէսէմ, քէնտու
միւթալէթընըն քեաֆֆէսիին քեա-
միլէն պանա իլղահ իթմէմիշ օլտու-
նը սուլի զանն իթմէյէ մէճպուր օ-
լաճաղըմ տըր :

« Միւշարիլէյէ, Գօրթէզլէրին
նիյաթ վէ մէգաթիլնէ բրէնս Լէ-
օթօլտըն ըպէթ իտէմէյէճէյին իս-
թար իլէտիմ :

« Գրալըն բոյէ հաճախէն օլտու-
լա հալէ, ինթիխապ իթտիքլէրինտէ
միւշարիլէյէ ճէնապլէրինն պու կի-
պի վազաա սըրասընտա իթթիխաղ
իլէյէճէյի թարիգ ու գարարըթալ-
սիյէ իտէճէյին պէյան իլէտիլիմտէ,
Մ. տը Պիզմարգ Կալու Էթէ Էթէ,
զրալըն, միւշարիլէյէ նիլէթինտէն
կէրի տուրմայը սըփարըշ իլէմէյէ
գաթիլէն գարար վէրմիշ օլտուզը

հագգընտա պէնի թէյէմին իտէճէք
եէրաէ, եէնի Սբանիա հիւքմտարը-
նըն, ճիւլուսի կիւնինտէն պէտիլէ,
իհաթա օլունաճաղը թէհիլէք վէ
մուխաթալարտան թէքէրիւրէն
պահս իթտի :

« Միւշարիլէյէ, պունտան մա-
տաա հիշ պիւր բրէնսին ինթիխապը-
նա, հիւքիւմէթի զապթ իթմիշ օ-
լան զէվաթըն մէնաֆիի մախսուսէ
վէ հըրս ու թամա էֆքեարլարը ալէլ
ումում սուլի զանն օլունտըզընտան
զիյատէ պիւր մէվատը սահիհէ մէյ-
տանա չըգարմագ լարընտա, հարաքէթ
օլունմայաճաղը ըէյինի գապուլ վէ
պու սըրաստա մարէշալ Բրիմին իս-
մինի զիքը իտէրէք մագալթընա
տէվամ իթտի :

« Միւշարիլէյէն քէլամլարընըն
նիլէթը սահիհէսինի գաթիլէն մէյ-
տանա չըգարմագ իչուն, քէնտուսի-
նին ինթարաթընը սիլլէրէ թէպիլի
իտէճէյիմի վէ էկէրչի իմքէրաթօ-
րըն հիւքիւմէթի Սբանեատա ճէրէ-
յան իտէն վազաալարը ինթիւրաղը
քեամիլէ իլէ միւշահէտէ իտէր իսէ
տէ, անըն թանզիմաթ տայիւրէսինէ
տուխուլինի թաաղըպ իթմէք իչուն
պիլինճի տէրէճէտէ կէօզէտէճէք
մէնֆատթը վար տըր տէյու պէյան
իլէտիմ :

« Մ. Պիզմարգ անա ճէվապէն,
էվվէլա պանա իթա իլէտիղի իլղա-
հաթա, ապա պիւր շէյ էլալէ իթ-
մէյէրէք, այնէն թէքէրիւր իթտի :

« Վէ պունուլա պէրապէր բը-
րէնս Ֆրէտէրիգ-Շարընըն Սբանեա-
տա պիւր թաալի էլտէ իթմէյէ հաղըր
պուլունաճագ իսէ տէ, այնէն պու
եօլտա իֆատաթտա պուլունտը .
էօնիւնէ ֆէթհի զայրի միւմքին օ-
լան պիւր միւշքիլթըն եանի մէզ-
հէպ մէսէլէսի զուհուրա կէլմէքտէ
տիւր քի, թէպտիլ օլունտուզը հալ-
տէ տախի, Սբանեա էհալիսի ին-

տինտէ հալլ օլունաճալաճագ տըր :

« Ֆիլիպպը, միւշարիլէյէ բրէնս,
տէյու իլալէ իթտի, տայիմա պիւր
շէօհրէթչուար վէ ճէնկէալէր աոտ
օլունմուշ իսէ տէ, ապա բօլիթիգա-
ճա իսթիտատ ու գապիլիլէթինի
իսպաթ իլլէմիշ օլունտըզընտան, Լա-
բանեանըն իւղէրինէ եէնիտէն կէ-
լէպիլի օլան գարըշըրլար արա-
սընտա աղըլանէ հարաքէթ իլլէմէք
հալինտէ պուլունաճալաճագ տըր :

« Տախիլինտէ հըֆը օլտուզը
ինթիւրաղ տայիլէսինտէն տըշարը
չըգմաղ իսթէմէյուպ, միւշարիլէյէ
բրէնս Ֆրէտէրիգ-Շարընըն քան-
տիտալըր մէսէլէսի սահիհէն մէվ-
զըյի մուպահաալա վաղ օլունուպ
օլունտըր իլէ նէ վազաալարտան
տօլայը նիգա օլունուպ, կէրի պրա-
ղըլմըշ օլտուզընը պանա պէյան իթ-
մէտի :

« Էանայի միւքեալէմէմիլտէ,
Մ. տը Պիզմարգըն իթթիխաղ իթ-
տիլի հարաքէթը խաֆիլէ վէ միւ-
թաա օլանա զայէթ աղ մուաֆըգ վէ
հուտուտ թահթընտա պուլունան
շաւ միւքեալէմէ ուսուլի հագգընտա
նաւըլ միւթալէաա իթմէք լաղըմ
տըր :

« Վճէպա բրէնս Լէօթօլտ պէլ-
քի Գօրթէզլէր թարաֆընտան ին-
թիխապ օլունուր տէյու միւշահէտէ
իտէր, վէ պունըն իչուն պէյէ պիւր
սըրատա, գըրալըն գարար սէրպէսի-
յէթինի սէրահէթէն աչմամագ ի-
չուն պու եօլտա իլղահաթտա պու-
լունմայը մը ինթիլար իտէր, եօխաա
լաղըմ օլտուզը հալտէ, Սբանեատա
Հօհէնցօլէրն խանէտանը աղալարըն-
տան պիլինի ինթիխապ իթտիլմէք
իչուն քէնտուսիին մէյլիլթըն օլտու-
զընտան տօլայը, պիլէ շիւպհէյէ զա-
հիպ իթմէք իչուն մը պու թարիլի
իթթիխաղ իլլէտի :

« Էկէրչի պէնիմ էֆքեարըմճա

պէյանը արա իյլէմէյէ մէզուն իսէմ,
դու ի՛նչ ինչո՞նքն Կոնստանտնուպոլսէ
բնակչութեան տէրիմ:

« Ազգաւ, էլիմիզաէ պուլուն-
նան թէվաթուրլարն քեամիլէն պի
էսաս օլտուղընա միւսքիթ օլտուժ
տէյու կէօսթէրտիմ իսէ տէ, գը-
րալըն քէնտուսինէ Սքանեա թաճը
թէքլիթ օլունաղը սուրէթտէ, բը-
րէնա Լէօբօլտ գապուլ իթմէյէ միւ-
սաասէ իյլէմէյէճէյինէ տայիր պա-
նա պիր թէէմինաթը սահիհէ իթա
իյլէմէքտէն կէրի սուրմայա ճահտ
իթաի:

« Էկէրչի Զաթը ալիէրի, 71
նումէրօ իլէ մուրագգամ օլարագ,
պունտան ագտէմ թարափը ալիլէրի-
նէ քէչիտէ իթմիշ օլտուղըմ թէլէկ-
րաֆնամէյի բիշնաղարը ողգգաթա
ալտըգտա, Խարիճիյէ նաղարէթի
պաշ քեաթիպինին պիլագս պալէա-
տէ մուհարրէր օլան պէյանաթտա
պուլունմաշ օլտուղընը կէօրէճէք
տիր, վէ պանա կէլինճէ, պու տա-
գըգատան, անըն հագգընտա Բար-
ժօթ իթմէյէ քէնտուսինի միւզթէ-
տիր զան իտէն Մ. Թիլին, պէլքի
գրալ իլէ գօնթ Պիղմարգըն նիյա-
թը սահիհէսինտէն մալիմաթը հա-
գիլիսի եօգ տըր տէյու ինանմայա
պաշլատըմ:

« Հէր նէ հալ իսէ, նասըլ քի
կէօրմէքտէսինիզ, միւշարիլէյին պէն-
տէնիլէ իթաիյլէմիշ օլտուղընիզ հաթ-
տան քեամիլէն միւսթէմին օլամամ,
վէ էկէրչի, պու կիպի պիրնաղիք մէ-
սէլէտէ իմքէրաթօր հիւքիւմէթինին
իթթիլաղ իյլէմէսի հալը մինասի-
պէթտէն օլան ուսուլ վէ հուտուտը
թէճալուղ իթմիշ օլտուղըն տէյու խէֆի
իթմիշ օլմաստամ, վէզայիֆիմին աղա
խարիճինտէ պուլունմագսըղըն, Մ,
որ Պիղմարգ տահա աչըգ սուրէթ-
տէ էֆքեարընը պէյան իտէճէք հա-
լէ կէթիլիր իտիմ, լաքին տահա

ղիյատէ շէտիտ թարիգտէ պուլուն-
մագ իլէ, Պէրլինտէ իթթիլաղ օ-
լունմասը մէմուլ վէ միւսքին օլան
ղուհուրի գարարլար իւզէրինէ, պէ-
յանը հագըգէթ իյլէմէք զըմննտա
տահա զիյատէ տիրէնմէք իշուն էմրի-
նիլէ միւնթաղըր օլմագ վաղիֆէմ
տէն օլտուղընը միւլահաղա իթտիմ:

« Զաթը ալիլէրի տիւնքի կիւն
պա թէլէկրաֆ, աճէպա բրէնա Լէօ-
բօլտ շու սօն վագըթլարտա Բօրթու-
կալ գրալը Ֆէրտինանտ ճէնապլէրի-
նին նէզտինէ կիթմիշմի տիր տէյու
սիւալ պուլունմաշ ըտընըլ:

« Երինէ օլ թարիգ իլէ թարափը
ալիլէրինէ իթթար իյլէմիշ օլտուղըմ
միսիլու, բըրէնաը միւշարիլէյի մարթ
այըն ալախըրընա տէկին, Պէրլինտէ
արամ ու իգամէթ իյլէմիշ տիր քի,
պու մէվսիմի շիթատա պուրատա
իթտիլի իգամէթին ուղանմասը տա-
յիրէյի ալիլէրինէ պու մատտէ հագ-
գընտա քէչիտէ իյլէմիշ օլտուղըմիլք
թէլէկրաֆնամէտէ պէյան իյլէտի-
ղիմ թալիմինաթը, սուրէթը սահիհէ-
տէ թաստիգ իտէրիտի:

« Բրուսիա գապինէթօընը թէրք
իլէ, իգամէթիւհաշը մալիսուսը պու-
լունան Տիւսսէլտօրֆ ճանիպինէ տօղ-
րու ալտէթ իյլէտի, վէ շէհըր նի-
սանըն նիհայէթինտէն էվիլէ, պի-
րատէրինէ իթայի վիլիթա իյլէմէք
իւզրէ, Պուքրէշ ճանիպինէ միւ-
թէվէճճիւհէն հարաքէթ ու աղիմէթ
իյլէտի, վէ աղ կիւն ագտէմ, տա-
հա մահալը մէքըլուրտէ պուլունմագ-
տա իտի:

« Պինայէն ալէյի, շէհըր միւ-
ալիսիլէնին օրթալարընտա, Լիզպօնա
գատար սէրիլիւ հարաքէ պիր սէյա-
հաթա միւպաշէրէթ իտէպիլէճէք օլ-
մալըտըր:

« Լաքին պու մատտէ հագգըն-
տա թարափը ալիլէրինէ իթայի մա-
լիւմաթ իյլէմէք իշուն, հիշ պիր շէյ

ալաղ իյլէյէմէմիշ օլտուղունմտան տօ-
լայը, մաղուրը ալիլէրինի իսթիքհամ
իյլէտիմ:

« Բայէթը քեամիլէմի հիւանի
գապուլ պուլունմանը միւսթէրճա
տըր »:

Տ Ա Խ Ի Լ Ի Յ Է

Մարտի 4-էն 1-ին Կիւնէյէ Գա-

նիլիսի Կաշը Կաշիլիսի Կաշիլիսի

Կաշիլիսի Կաշիլիսի Կաշիլիսի:

Վէլիլիսիմէթ պիմինէթիմիզ ֆա-
տիշահըմըլ էֆէնտիմիզ հաղրէթլէրի
թալիթը պալիթիյարը Սալթանաթ
ուզմայը թէշրիֆ վէ թէզեկն պու-
յուրտուգլարը եէվմը մասսուտը մէ-
հասինն ումուտտէն պէրու, Տէվլէ-
թը Սալթանիլին թանգիմը ումուր,
վէ թէպապի Միւլիւքեանէլէրինին
իսթիգմալը վէսայիլը ըէֆան վէ հու-
զուրը, վէ Մէմալիքը մահրուսէ վէ
մէվրուսէլէրինին մամուրիլէթի խու-
սուսաթը միւհիմիսինտէ, պէր քէ-
մալ օլան նիյաթ վէ ինայաթը պա-
հիլէթիւլ ճըսնաթը Միւլիւքտարիլէ-
րինին սամիմէյի սաստէթ վէսիմէսի
օլմագ իւզրէ, թանգիմաթ վէ ըսլա-
հաթը մաթլուպէնին թէմամի հու-
սուլի վէ ուսուլը իտտրէ, վէ թէէ-
մինը հուգուգը ումուլիյէ հագգըն-
տա իթթիլաղ վէ իսթիյար օլունան
թէտապիր վէ թէքէլիլաթըն ֆիլի-
լէն վէ մատտէթէն իղթիթաֆը մահ-
սուլի իշուն, սուրէթը մալիսուսէ
վէ գալիլէտէ իթայի հիւքմը գա-
թի իլէ, պիր գաթ տահա իլայի շա-
նը խիլաֆէթ պուլունմագտա օլ-
տուղընտան, օլ պապտէ հէր
տիւրլիւ էպպալը լաղըմէյէ թէշէպ-
պիւս վէ իթինա օլունմագտա, վէ
մէմուրինը վիլայաթը Թիւթէշէքլի-
լէյէ ալէտտէվամ թէնալիհաթ վէ

բէսմը բիքեապը իճրա իյլէյուպ, արզը ուպուտիյէթ իյլէմէք զըմնըն-
աւ, հուգուրը շէվգէթմէֆուրը հաղ-
րէթը Թաճտարիյէ տուխուլ շէրէ-
ֆինէ նայիլ օլմուշլար տըր :

— Ղաղէթամըղտա միւնտէրիճ
պուլունան պիր վարազայի բէսմի-
յէնէն մէալինտէն անլաշըլտըղընա
նաղարէն, պունտան ագտէմ պազը
թէօհմէթ վէ գապահաթլա նէֆ օ-
լունանլարա աֆվ ու իթլազլէրի վա-
զը օլմուշ իսէ տէ, մուախիւրէն
նէֆ ու իճլա օլմուշլար պունլարըն
տախիլինտէն օլմայուպ, հաթթա
նամիզաճըղը սէպէպի իլէ սա-
յըր նէֆ օլունանլարա կիտէմէմիշ
օլան սէրապէրը սապըգ Հիւսէյին
Աֆի բաշա հաղրէթլէրի կէշէն բա-
զար ախշամը սաաթ պիր գարար-
լարընտա Սըարթայա միւթէվէճճի-
հէն վէ Սիւրաթ նամ վարօրը հիւ-
մայունէ բազիպէն, սապահլայըն
Մուտանեա իսկէլէսին վասլ օլմուշ :

— Շիրվանի զատտէ տէվլէթլու
Մէհմէտ Բիւշտի բաշանըն Սմասիա-
յա մէնֆի պուրուլմուշ վէ ախնքի
սալը կիճէսի սաաթ իքի սուլարըն-
տա Նէնի քէօյտէ քէային եալըսըն-
տան թախսիա օլունան պիր վարօրա
բազիպէն մահալը մէզքիւրէ միւ-
թէվէճճիւհէն հարաքէթ իթմիշ օլ-
տուգլարը մէսմուաթտան տըր :

— Կէշէն բազար, ախշամ սա-
աթ 3 գարալարընտա, Էլմա-տաղըն-
տա գազայէն պիր խանէտէն հա-
րիգ զուհուր իտէրէք, հէր նէ գա-
տար տէրհալ պասթըրըմսընա սայ
ու զայրէթ օլունմուշ իսէ տէ, խա-
նէլէրին սըքըղը վէ սուլուն գըլլէ-
թինտէն, էթրաֆընա սիրայէթլէ 5
պապ խանէ վէ պիր տիւքեան միւհ-
թէրէք օլարադ պասթըրըմը տըր :

— Գօլէրա խասքէօյտէ տէվլամ
իտուպ, էքուէրի Եահուտիլէր տա-
խիլինտէ հէր կիւն պաղը նէֆէր

զուհուրոթ վէ վէֆիյաթ վաւգու
պուլմագտա տըր :

— Պէյդօզ վէ Ֆէրի քէօյիւնտէ
տախի պաղը զուհուրաթլար վաղը
օլմուշ օլտուղը տախի մա թէէսիւֆ
իշիտիլմիշ տիր :

— Հաշմէթլու Բաբա հաղրէթ-
լէրինին Տէր-Սաատէթ մուրախիսա
էլիւի սէմահէթլու Մօնսինեօր Ֆը-
րանքի ճէնապլէրինէ թարաֆը էշ-
րէֆը հաղրէթը Փատիշահիտէն մու-
րասա վէ զիյգըլմէթ վէ մայէթին-
տէ պուլունան իւշ նէֆէր սըր քիւ-
թիպլէրինէ տախի պիրէրաաթէթ էն-
ֆիյէ գութուաու իհսան վէ աթիյէ-
յի Շահանէ վուգու պուլուպ, կէ-
շէն բազար կիւնիւ թէշրիֆաթիի
Խարիճիյէ ութուֆէթլու Համսի
պէյ էֆէնտի հաղրէթլէրի վասթա-
սը իլէ միւշարիլէյի հաղրէթլէրինէ
երսալ պուրուլմը տըր :

— Կէշէն սալը կիւնի Մէմահէթ-
լու Մօնսինեօր Ֆրանքի վէ բուէսա-
յի Բուհանի զէվաթը հազարաթընա
Բաթրիկիմիզ Գերբըլանիկ Անտօն
թ. հաղրէթլէրի թարաֆընտան պիր
միւքէմէլ զիյաֆէթ քէշիւտէ օլուն-
տուղի մէսմուաթտան տըր :

Թ Է Լ Է Կ Ր Ա Ֆ Ի Յ Է

Ճէզայի 24 թըշրինի էվվէլ.
(Բէսմի). Ճէնէրալ Լաքրուա
էշգըլար իւզէրինէ միւքէմէլ պիր
ֆիթուհաթ իյլէմիշ տիր :

Խայլի նէֆէր, ըսեան սէրկէրտէ-
լէրի մահպուսիյէթէ իլգա օլունուպ,
Գօնսթանթին ճանիպինէ իրսալ օլը-
նաճագլար տըր :

Նիւ-Եօրկ 25 թըշրինի էվվէլ.
Բիօ-Ճանէյրօ ճանիպինտէն
պիրտիրիլոյինէ նաղարէն, Սէնաթօ
մէճլիսի թարաֆընտան էսիրէրին
աղատ օլունմալարընա տայիր պիր
զանուն գապուլ օլունմը տըր :

Զաթէն չէնտ սէնէտէն պէրու,

էճնէպիտէն էսիր իտխալ օլունուպ,
սաթըլմասը մէմնու իտի :

Փարիզ 26 թըշրինի էվվէլ.
Գալիյէն սէօյլէնտիյինէ նաղա-
զարէն, սապըգ իմբէրաթօր Նարօ-
լէօն էօնիւմիւզտէքի մէվսիմը չի-
թայա, նամիզաճըղը սէպէպի իլէ
Մալթա ճէղիւրէսինտէ իմրար իտէ-
ճէք տիր :

Սալը կիւնի, Քօրսիգանըն ու-
մումի մէճլիսի զայլէթ շաղշաալը սու-
րէթտէ ագտը իճթիմա իյլէմիշ, վէ
բրէնա Նաբօլէօն մէվճուտ տէյիլ ի-
տի իսէ տէ, ճիւմլէ թէրաֆիկիրլէրի
օրատա հաղըր պուլունմուշլար վէ
հաթթա տօնանմա վէ ասաքիրին օ-
րատա հաղըր պուլունտուգլարընտան
նաշի ինթիխապաթըն սուրէթի սէր-
պէսթիտէ օլմատըղընա գարշու բը-
րօթէսթօ իյլէյուպ, էհալինին նա-
զար ու տըգգաթընը տալլէթ իյլէ-
մէք իսթէմիշլէր իսէ տէ, էհալի
հիշ ճէվապ պիլէ վէրմէմիշ տիր :

Բրէնսին ինթիխապը հէնուգ
թաստիգ օլունմը օլմայուպ, բէյիս
տախի ինթիխապ օլունմամըշ, վէ
եազընտա իթալեա ճանիպինէ ա-
զիմէթ իտէճէք տիր տէյու գալիյէն
սէօյլէնմէքտէ տիր :

Թունուգ վագաասը խիթամբէ-
գէր օլուպ, Ֆրանսա քեամիլէն ախ-
զը թարղիյէ իյլէմիշ տիր :

Պրինտիլի 25 թըշրինի էվվէլ.
Պրէզիլ իմբէրաթօր վէ իմբէ-
րաթօրիշասը Մըսըր ճանիպինէ ա-
զիմէթ իթմէք իւզրէ պուրայա վասլ
օլմուշլար տըր :

Վիէննա 26 թըշրինի էվվէլ.
Պուրանըն ճիւմլէ զազէթալարը
իմբէրաթօրըն 2էք թագըմընըն մէ-
թալիպինէ գարշու պիր գարար վէր-
միշ օլտուղընը թաստիգ իյլէմէքտէ
տիրլէր :

Հօհէնվարթ գապինէթօսը պու-
կիւն իսթիֆասընը թագտիմ իթմիշ,

վէ գապուլ օլունաճագ տըր տէյու
զանն օլունմագտա տըր :

Պէրլին 26 թըշրինի էվվէլ :

Ֆրէտէրիդ-լը-կրան թարաֆըն-
տան թէէսիս վէ քիւշատ օլունան
Բրուսիա խաղինէի հարպիյէ պուն-
տան պէօյլէ Ալէհանէ Կէլէիէն Ի-
շնէի հարպիյէ թէսմիյէ օլունաճագ
տըր :

Քօլօնեա 26 թիշրինի էվվէլ :

Տէմիր Եօլ խաթթլարընտա իշ-
լէյէն ամէլէլէր իշլէրինի թաթիլ
էյլէմիշլէր տիր :

Փարիշ 26 թըշրինի էվվէլ :

Այթունըն աճիօսը տահա աշա-
ղը ինմիշ տիր :

10,000 նէֆէր մահպուսիյէթ-
տէ պուլունան քօմիւն էշղըյալարը
սալը վէրիմիշլէր տիր :

Այալիօ 26 թըշրինի էվվէլ :

Ասայիշը հալ պիւթիւն ճէղի-
րէտէ հիւքմ իթմէքտէ տիր :

Ումումի մէճլիսին ըէյիսի ին-
թիխապը մատտէսի հագգընտա վա-
զը օլան պիր շամաթալը ճէմիյէթ-
տէն սօնրա , բրէնա Նաբօլէօն շէհրի
թէրք էյլէմիշ տիր :

Նիւ-Նօրգ 26 թըշրինի էվվէլ :

Մէքսիգատան ալընան խապէր-
լէր ասըլարըն Եէր գազանմագտա
օլտուգլարընը պիւտիրիլէր :

Հիւքիւմէթ ասաքիրի իլէ վազը
օլան պիր միւտարէպէտէ , 250 նէ-
ֆէր էշղըյալար ֆէտայի ճան էյլէ-
միշլէր տիր :

Կրակիւէվաշ 27 թըշրինի էվվէլ :

Աքուրչինա մէճլիսի , մանաս-
թըրլարըն էմլագ ու էմվալը միրիյէ
ալընմագ իւզրէ պիր գանունըն իթ-
թիխաղ օլունմասը հագգընտա պիր
գարար վէրմիշ տիր :

Բուսիա իմբէրաթօրը թարա-
ֆընտան զայէթ ազիմի միւլայիմի մու-
հիպպանէ վէ տօթանէյէ նայիլ օլ-
մուշ օլան բրէնա Միլան , Օտէսսա

թարիգը իլէ Սըրպիսթանէ ալտէթ
էյլէմէքտէ տիր :

Փարիշ 27 թըշրինի էվվէլ :

Բրէնա Նաբօլէօն Խալիա ճանի-
պինէ ազիմէթ էյլէմիշ վէ ազիմէ-
թիւնտէն էվվէլ Քօրսիգա ճէգիւրէսի
ումումի մէճլիսի ազալըղընտան իս-
թիֆասընը վէրմիշ տիր :

Քօրսիգանըն ումումի մէճլիսի
ազալը իճթիմարնտա տօնանմա վէ
գօմիստէրին մէվճուտ պուլունտուղը-
նա գարշու բրօթէսթօ էյլէյէրէք Մ.
Կալիինին թագաթիմ էյլէտիյի թէք-
լիֆ 20 գուրայա գարշու 30 գուրա
իլէ ըէտտ օլունմըշ տըր :

Բալէրմա 27 թըշրինի էվվէլ :

Ճէղիւրէտէ պիր գարըշղըղը
հիւքմ իթմէքտէ օլուպ , ուշղունտուղ-
լուգլարըն զուհուրինտէն խէֆվ օ-
լունմագտա տըր :

Վիէննա 28 թըշրինի էվվէլ :

Հալը հաղըր նամալիւմ պիր
հիյէթտէ տէվամ էյլէմէքտէ տիր .
Քօնթ Անտրաստինին Եազընտա շէհ-
րիմիզէ ալտէթ իտէճէյի մուհագ-
դագ կէօրիւնիւյօր :

Փարիս 28 թըշրինի էվվէլ :

Սապըդ իմբէրաթօր Նաբօլէօ-
նըն հէքիմէրի , քէնաի միւթէղայիր
օլան աֆիյէթի վիճուտինէ իգլիմի-
նին հազիմիյի իլէ զայէթ մինասիպ
օլան էօնիւմիւզտէքի մէվսիմի շիթա-
յը Մալթա ճէղիւրէսիտէ իմրար
իթմէք զըմընտա իթայի նասիհաթ
էյլէմէքտէ տիրլէր :

Պօնաբարթ կիրուհինին գար-
կաշալըղլարը իլէ էշլէքտէ-թուշի
քէթիւնին նիւմայիշլէրինէ գարշու
էքիտէն իհթիմամ ու տըգգաթ օ-
լունմագտատըր :

Մ . Թիէր , ումումի մէճլիսի-
րին պիր վէքեալէթ թագըմընը հու-
ղուրընա գապուլ էյլէտիյի սըրաաա ,
ճիւմհուրիյէթին սուրէթը լայըգա-
տա թատիլ օլունմասընը թալսիյէ

էյլէմիշ տիր :

Կանթ (Պէլճիգա 29 թըշ . էվվէլ :

3,000 նէֆէր մագինիսթլէր իշ-
լէրինի թաթիլ իլէ , խայի մըգտար
թագըմլար իլէ շէհրին իշինտէ քէշթ
ու կիւզար էյլէմիշլէր տիր :

Ի Լ Ա Ն Ա Թ

ԲԱԲԱՆԸՆ

ԼԱՅԻՂԱԹԼԸՂԸ ՆԷ ՏԷՄԷՔ ՏԻՐ

Իշպու բէտալէ 37 սահիֆէտէն
իպարէթ օլուպ , մաթպաամըլտա
վէ զաղէթա ֆիրուսթ օլունան հէր
մահալտէ , 3 դըշ . 20 վըյ ֆիրուսթ
օլունմագտա օլտուղի :

Գաթօլիք տինտարանընա էլ-
զէմ օլան տուալարընըն իլալէսի
իլէ պու տէֆա մաթպաամըլտա
թապ ու նէշր օլունմուշ օլան

ՀՈՌՎՄԷԱԿԱՆ

Քրիստոնէսական վարդապետներ
Ֆիրուսթ օլունուր : Ֆիյ 50 բարա :

ՅՈՆՏՕ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

ՀԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱԹԸ			
Բազար իրթէսի			
Սապահ	Հոկտեմբեր 18	50	27
Ազաւ		51	05
սայր			
Սապահ	19	51	05
Ազաւ		51	18
Չարշաֆիյա			
Սապահ	20	51	16
Ազաւ		51	10

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ՎԷ ՄԷՍՈՒԼԸ ՀԱԶԷԹԱ

ՄԻՔՈՅԷԼ ԷՔՄԷՐՃԻՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Տ . ՄԻՒՀԷՆՏԻՍԵԱՆ

ՀԱԼԱԹԱ

ՀԱՅՐԵ ԵԿԵԼԵՑԻՑ ԳՅՂՈՑ ԹԻՒ 19 ՎԵՐԻՑԱՐԸ

Ի Լ Ա Վ Ե Ի

Ս Է Տ Ա Յ Ը Հ Ա Գ Ը Գ Ե Թ

Ի Խ Թ Ա Ր Ը Մ Ա Խ Ս Ո Ի Ս

Ա Ս Ի Թ Ա Ն Է 23 Հ Ո Կ Տ Ե Մ Բ Ե Ր 1871

Ճիւմլէ տինտարանը սատագաթնիչանը միլլէթին մալիւմլէրի օլտուղու միսիլլու, մա-
հը հալին 25 ինճի էօնիւմիւզտէքի բազար իրթէսի կիւնիւ էվէիայը միլլէթտէն Տէր Կո-
միտաս Քահանանըն պէհէր սէնէ զեքրի ճէմիլինէ հիւրմէթէն վէ միլլէթիմիզ իւզէրին-
տէ օլ զաթը միւհթէրէմ սըֆաթըն իլէ էպէտ օլան հագգ ու հուգուգուհա ըայէթէն
պէրմիւթատ օլան զեյնէթը ֆախիրէսի ըուզը մախսուսը մէյամին մէնուսընա միւսա-
տըֆ օլմաղլէ, էէվմը մէզքիւրտէ սաաթ 4 տէ քէմաֆիիւսսապըզ Սամաթիատա Պալըքը
գապրիսթանընտա վազը օլ զաթը մէշուրըն մագպէրէի մախսուսէսինէ ըուէսսա վէ
մէսնէտտարանը ըուհանիմիզին ազիմէթ իտուպ, լազըմ կէլէն էտիյէյի իսպրիյէյի ըու-
հանիյէ վէ զեյնէթը լայըգասընըն իճրա իյլէյէճէքլէրինտէն, ճիւմլէ Գաթօլէք միլլէթ
վէ մէզհէպտաշլարըմըզըն, վէզայիֆը տին վէ մէզհէպտէն օլան իշ պու պօրճլարընը տէր-
խաթըր պիրլէ, էէվմը մէզքիւրտէ զեյնէթը միւֆթէիսիրէի մէզքիւրէի քէնտու թէշ-
րիֆլէրի իլէ պիր գաթ տահա թէճտիտ վէ թէզէիտը շաշաա իտէճէքլէրի մէմուլ վէ
միւնթազըր պուլլունտուղունտան, խասսէթէն իշ պու քէյֆիյէթին ճիւմլէ Գաթօլէք
տինտարանընա թէպշիր վէ իլանընա իպթիտար օլունտը :

1781

1781

1781

1781

The first of the most important
and interesting facts which
have been discovered in the
history of the human mind
is the fact that the human
mind is not a blank slate
at birth, but is filled with
ideas and feelings which
are the result of the
experience of the world.
This is the first of the
most important facts which
have been discovered in the
history of the human mind.
It is the fact that the human
mind is not a blank slate
at birth, but is filled with
ideas and feelings which
are the result of the
experience of the world.